

Sygn. akt III UK 171/10

POSTANOWIENIE

Dnia 10 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania C. Ż.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

o prawo do emerytury,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw

Publicznych w dniu 10 marca 2011 r.,

na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 20 kwietnia 2010 r.,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 20 kwietnia 2010 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację C. Ż. od wyroku z dnia 9 grudnia 2009 r. Sądu Okręgowego, którym oddalono odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 listopada 2007 r. odmawiającej mu prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) „poprzez wywodzenie, że ubezpieczony nie wykonywał pracy elektromechanika akumulatorowego w pełnym wymiarze czasu pracy wskutek uznania akcesoryjności czasu pracy przy opróżnianiu, oczyszczaniu i wymianie stężonego kwasu siarkowego i płyt

ołowianych ubezpieczonego wskutek rozbieżności nazewnictwa stanowiska pracy w aktach osobowych”.

Wskazując na powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i „ustalenie, że ubezpieczony nabył prawo do emerytury”.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został potrzebą wykładni „pojęcia pełnego wymiaru czasu pracy przy wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach w sytuacjach, gdy charakter prac w tych szczególnych warunkach daje możliwość zagospodarowywania „martwego” czasu do innych prac na rzecz pracodawcy, pominięcie iż uprawnionym do stwierdzenia tych okresów pracy jest zakład pracy (§ 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r., Dz.U. Nr 8, poz. 43), wedle którego ubezpieczony spełnia wymogi pracy w szczególnych warunkach w okresie i rodzaju prac w tym świadectwie wyszczególnionym”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należy przypomnieć, że art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymogi skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych jednostkach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1 pkt 2) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi

bowiem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego na różnych etapach rozpoznawania skargi kasacyjnej. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają rozpoznaniu na etapie „przedsądu”, natomiast przytoczone podstawy kasacyjnej i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołać się do podstaw kasacyjnych lub ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Zagadnienie prawne jest to zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC z 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP z 2004 nr 9, poz. 158 oraz z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda z 2004 7-8, poz. 51). Ponadto rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego nie może się sprowadzać do odpowiedzi na zarzuty skarżącego skierowane pod adresem zaskarżonego orzeczenia ani też do odpowiedzi na wątpliwości skarżącego, które można wyjaśnić za pomocą obowiązujących reguł wykładni bądź w drodze prostego zastosowania przepisów.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wymagań tych nie spełnia już tylko dlatego, że skarżący nie przedstawia przepisu, z którym miałyby się łączyć sformułowana przez niego wątpliwość, ani jakiegokolwiek

wyvodu prawnego dla wykazania, że istotnie występują poważne wątpliwości co do „wykładni pojęcia pełnego wymiaru czasu pracy przy wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach”. Przepisu, z którego wątpliwość skarżącego mogłaby wynikać nie stanowi przywołany przez niego § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który reguluje zupełnie inną kwestię, a mianowicie sposób stwierdzania przez pracodawcę okresu wykonywania pracy w warunkach określonych w § 2 ust. 1 tego rozporządzenia. Sąd Najwyższy nie jest natomiast ani uprawniony, ani zobowiązany do domyślania się, o jaką normę prawną skarżącemu chodzi. Należy tylko zauważyć, że po pierwsze - organ rentowy (oraz sądowy) samodzielnie stwierdza spełnienie przesłanek do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury i nie wiążą go zapatrywania podmiotów wystawiających dokumenty przedkładane przez wnioskodawców na temat kwalifikacji prawnej zdarzeń mających znaczenie dla oceny wniosku (por. np. wyrok Sądu najwyższego z dnia 4 sierpnia 2009 r., I UK 77/09, LEX nr 558288), a po drugie - w judykaturze Sądu Najwyższego podkreśla się jednomyślnie, że z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy byli rzeczywiście zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach, a w konsekwencji nie jest dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (por. między innymi wyroki z dnia 17 września 2007 r., III UK 51/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 328; z dnia 19 września 2007 r., III UK 38/07, OSNP 2008 nr 21-22, poz. 329 oraz z dnia 4 czerwca 2008 r., II UK 306/07, OSNP 2009 nr 21-22, poz. 290).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.